

S J E Č A N J E

iz predratnog revolucionarnog rada druga **DILJEVIĆ DUŠANA** radnika iz Donjih Kola-sada živi u istom mjestu u penziji

Nisan završio osnovnu školu ali sam se sam opismenio. Od 1927 do 1935 godine radio sam kod Mitra Vojvode i Miće Markovića kao škriban (otkupljivač šume). Od 1935 godine radio sam u magazinu željezničke stanice Banja Luka i tu sam ostao do 18.V.1941 godine. Od godine 1936 počeo sam saradživati sa Muhamedom Kazazom, Idrizom Maslom, Sarajlić Elmazom-Jukom, Mašinović Huska Huskom i drugima. Ispričaću kako je to počelo:

Jednom prilikom idući sa posla uveče kući zovnu me Kazaz u svoju avliju. Počeli smo razgovor i on me upita šta mislim o ovoj vlasti, Kraljevskom režimu i ostalom. Ja sam ostao neodlučan i on je prekinuo razgovor. Pozvao me na kafu a onda na rastanku mi je rekao: "Daću ti jednu knjigu da je pročitaš, jer sam ubjeđen da si čovjek, a ti ako hoćeš možeš mi glavu posjeći". Knjiga je pisala o Marksu, Engelsu, Lenjinu, o Rusiji i.t.d. Nakon mjesec ipol dana opet me pozvao u svoju avliju i pitao me da li mi se sviđa knjiga i da li sam što god razumio. Ja sam mu pričao o čemu knjiga govori i on mi je tada dao Istoriju **SKOPJE** da je pročitam. Na koncu mi je podvukao da ću u buduće saradživati sa njim i još nekim drugovima. Odmah poslije toga sam se učlanio u članove Doma u Gornjem Šeheru. Od 1938 postao sam kandidat KPJ. To mi je rekao Kazaz na jednom sastanku u Gornjem Šeheru u dolini Srtolijske. Pored njega bili su prisutni Mašinović Huska, Idriz Maslo, Sarajlić Elmaz, Smajo Varlić. Sjećam se da smo se za sastanke obavještavali parolom "Čikina koliba" u to i to vrijeme..... Sastanci su bili prosječno mjesečno jedanput. Meni su drugovi davali zadatke:

- da čitam knjige i štampu;
- da razgovaram sa ljudima;
- da lijepim parole i plakate; i.t.d.

Naš rukovodilac u Šeheru bio je Kazaz Muhamed.

Na izborima 1938 godine glasao sam za komunističku listu za Kazaza Muhameda, a pošto su to iz vlasti saznali bio sam zatvoren zajedno sa Gojkom Gojićem, Trubajićem Ilijom i drugima.

Nakon tri dana pušteni smo iz zatvora.

Godine 1939 učestvovao sam u demonstracijama protiv Hitlerovog napada na neku zemlju (neznam koju). Bio sam prisutan 1940 godine na zboru u Trapistima kada je došlo do sukoba sa policijom. Sjećam se bila je jesen, popodne došli smo nas lo sa stanice u Šumu. Tamo je već bilo mnogo sakupljenih radnika. Odmah po našem dolasku došlo je do tuče. Do mene je bio Šobot Lazo i mi smo vikali protiv Hitlera. Policija nas je rasturila.

Sa posla sam otpušten maja 1941 godine gdje mi je rečeno da kao srbin nemam pravo na rad. Onda sam otišao u selo ali sam dolazio i dalje na sastanke. Sjećam se jednog od tih sastanaka koji je održan na Pavića Liješću negdje u junu i Kazaz nam je rekao da će skoro početi borba, da će oni izaći u šumu. Također nam je napomenuo da se već u nekim mjestima vode borbe. Meni je rekao da ću ja ostati sa vezu iz grada, odnosno da ću održavati vezu sa njima koji odu u šumu. Po prilici u julu došli su mojoj kući Muhamed Kazaz, Varlić Snajo, i održali su samom sastanak. Govorili su mi da dobro držim vezu sa gradom, da budem čvrst i da nikom ne govorim o tome. Poslije ovoga oni se nisu više vraćali u grad. Vezu sam ja održavao i išao sam kod Buse Mašinovića, Adema Duglerevića, Smajilagić Lutke, Mići, Kobašlić Teofilu, Basti Petru, Uničević Zagi, Tuković Ljubici, Gržetinić Mići, Delić Muharemu i drugima, njima sam odnosio pisma a od njih sam odnosio oružje, municiju, lijekove i ostalo.

Ujeseća novembra 1941 godine na sastanku primili su me u članstvo KPJ Kazaz Muhamed, Varlić Snajo, Stejanović Djuro i još neki drugovi. Dalje sam ostao na vezi sa Banja Lukom do kraja 1942 godine. Bio sam u Banjoj Luci nešto oko 60 puta.

Na poslu u magazinu Stanice upoznao sam se već ranije sa Djurcom Pucarom. Poslije mog kandidovanja za člana KPJ dolazio sam kao kurir 2 puta. Prvi put sam u junu 1941 godine nosio poštu u Gradišku kod nekog Dr. Zukanovića. Jauka je bila "Doktore došao sam kod Vas iz Banja Luke radi pregleda". On me prepoznao i ja sam mu iz čarape predao pismo. Dr. Zukanović je napisao drugo i dao mi potvrdu da sam bio na pregledu, i ja sam s tim ponovno pješice došao nazad u Banja luku, isto pismo sam predao Pucarom.

Putujući preko sela na pitanje žandara i ustaša kuda idem odgovarao sam da tražim žita.

Drugi put sam nosio od Kazaza iz Manjaše poštu Djuri Pucaru u Banja Luku. Mislim da je to bio avgust. Djuro je tada bio u kući Karabegovića sa druge strane Vrbasa sada ulica Lede Karabegovića.

Kada je Pucar izašao na slobodnu teritoriju sreli smo se opet u Ban Kolima i tu mi je opet podvukao da ne govorim nikom u selima njegovo ime i njegovu dužnost.

Poslije puša četnika i dalje sam ostao na vezi Banja Luka - slobodna teritorija.

Banja Luka, 27.I.1959 godine

SREĆANJE DAO:

(Diljević Dušan)

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-46-11/59